EPITAPHIVM

in obitum GERARDI MERCATORIS

Auo suo, piè ac placidè vita defuncto.

A Missumluxi qui nuper vtrumq; parentem,
Heu miser ad tumulos cogor abire nouos.
Sic, Aue, te venerande pium qui dogma dedisti
Sæpius, hinc nobis te rapit atra dies?
Sic doctrina grauis, pietas sic prisca peribit,
Hæc q; sepulchralis conteget vrna simul?
Absit vt hæc perijsse queant quæ morte tenaci
Consumptos vitæ perpetis esse iubent.
Has liceat cineri lachrymas tamen addere Auito,
Nam pressus nimium, cor ferit ille dolor.

Thesbitæ vt quondam vatis successor, in altum
Quadrigis rapti dona recepit heri.
O vtinam doctæ mihi sic quoque portio mentis
Cedat, & eximiæ pars quotacunq; manus.

IOANNES MERCATOR
Ex primogenito nepos, hisce mœrens
parentabat.

EPISTOLÆ DVÆ

Duorum doctissimorum virorum

Doctoris Reinhardi Solenandri Illustriss. Ducis Iuliæ, Cliuiæ, Montis, &c. Medici videlicet, & D. Iacobi Sinstedij D. V. I. in laudem Atlantis conscriptæ.

S.P. Doctissime Mercator amicorum integerrime, remitto tibi meditationem tuam in sex dierum opera conscriptam, mihi mirum in modum gratam & acceptam. Nam sola illa in naturalium rerum cognitionem deducimur. Quando tua apodictica argumenta clarè & ad viuũ demonstrant, Cœli, Aëris, Aquarum & Terræ, prima & originalia principia: de quibus inter Ethnicos Philosophos magna fuit dissentio. Tuis itaque rationibus probè perspectis & intellectis, non amplius vanissima Aristotelis monstrosa priuatione seducemur. Memini cum illud vanum fallaxq; figmentum à Petro Ramo Parisijs impugnaretur, vnde hæreseos accusabatur: vtpote qui Aristotelica fundamenta hactenus in omnibus scolis approbata niteretur conuellere. Magnam itaque tibi habituri sunt, omnes studiosi gratiam, quod tandem verissimam principiorum & causarum cognitionem, diuinitus imbutus in hisce extremis Mundi fecibus, nobis communicaueris. Transscriptum ex tuo exemplar misi Greuenbrochium ad Amicum meum integerrimum, Dominum Iacobum Sinstedium, Iuris D. hominem doctrina, pietate & probitate insigni. Is legit & cum hoc epistolio ad me remisit, ex quo vt intelligas ipsius mentem & iudicium, ipsius ἀυτογραφὸν ad te mitto. Ille obnixè precatur (quia putat me apud te aliquid valere) vt te admoneam & adhorter, quo hoc scriptum primaquaque occasione omnibus bonis & doctis communices. Ego vero non hoc solum, sed magnoperè flagito, vt cæteros libros quoquomodo possis, expedias, forte tergiuersando valetudinem atque ætatem proferes (vt ego ætatem & negotia plerumq; prætendo) verum mihi videtur, vt grauis ætas, non solum te non excusare debeat, sed magis vt matures hos labores, stimulum addere. Vtinam, si mihi liceret à meo decrepito & male sano Principe (cui solus in hoc difficili seruitio seruio,) abesse, non solum valetudinis tuæ causa aliquoties ad te excurrissem, sed ea potissimum ratione te conuenirem, te vt monerẽ expeditum q; redderem, quo auspicata hæc, & bene incepta absolueres: tum etiam de iucundis his studijs, iucundè & amicè tecum vt conferrem, Cum in tuę huius meditationis lectione me oblecto, & veluti Cygneam cantionem tuã animo excipio, venit mihi in mentẽ quod cum Galenus noster, vsum humani corporis partium doctè explicaret, votum quasi animo conceptum calamo omnipotenti Deo voueret. Memini enim quando sub finem 3. li. de vsu partiũ explicatè fatetur, illos suos commentarios se ceu hymnos quosdam conscribere, in quo veram magis pietatem consistere existimaret, quam si taurorum ἑκατόμβαιο ei plurimas sacrificaret, & casias aliaq; sexcenta vnguenta suffumigaret: præferebat his omnibus se ista prius scire, exponere deinde aliis quæ nam sit ipsius Dei sapientia, quæ prouidentia, quæ potentia, quæ bonitas, quorum ignoratio Ethnicus ille summam impietatem iudicabat, non si à sacrificio abstineret: qua sententia haud longe mihi à sacro

à sacrosanctorum vatum sententijs videtur disiunctus. Mirificè delinitus sum ex Mose recognoscendo vera physices elementa & principia, quæ tu in hoc tuo scripto euidentissimis demonstrationib⁹ proponis, re veritatis cupidus lector tuis argumentis non sine ratione acquiescere possit. Mirum quam variæ & diuersæ opiniones de mundi materia apud Ethnicos scriptores passim legantur, vt videre est apud Galenum in historia philosophica: apud Laërtium in vitis Philosophorum: Plutarchum in libris quatuor de placitis Philosophorum (qui mihi physicorum dogmatum epitome videntur) apud Platonem etiam; tum ex Christianis apud Epiphanium in cõfutatione octuaginta hæresium, qui explicate res adnotarunt: vt de multis alijs nihil addam. Quæ omnia concidunt quãdo tu post Ideæ diuinæ descriptionem progrederis, ad primæ illius massæ secretionem, qua Lectorem in Dei Creatoris & primæ materiæ cum suis innatis formis & qualitatibus diuina eaque incredibili potentia primitus &, ex nihilo creatæ, adducis. Quæ 15. capite tuæ huius meditationis de ligno vitæ consignasti (in quo mei honorificam facis mentionem, mihiq; plus amice tribuis quam in me agnosco) ea legi & relegi aliquoties diligenter, quando enim illa planè Philosophica & Medica sunt, mirum quantum istis afficiar. Inter cætera ostendis & bruta animantia suæ naturæ ex herbis subsidium quærere, quod Hyrundinis, Cati, Busonis, Canis exemplis demonstras, liceat pluribus ostendere, quandoquidem ipsa natura docta plurimarum herbarum vires cognitas mortalibus indicarunt. Etenim Ceruos credimus Dictamum herbam, quod eius pastu telum eiecissent sagittarum vulneribus mederi ostendisse: Sic Ceruas Seseli herbam demonstrasse arbitramur: Testitudines Cunilam: Mustelæ Rutam: Ciconiæ Origanum: Accipitres Hieracium: Columbæ Verbenacam; vt non minus hæ postremæ ab ipsis animalibus, quam Chelidonium ab Hirundine, nomina adepta sint. In Aegyptiorum hieroglyphicis Pica pingitur lauri folium ore tenens, quo designant hominem sibi ipsi medentem. Etenim Pica ægrotans, natura docta, dicitur lauri folia in nidum congerere, quo illis morbos arceat. Vt antiquitas Apollini, quem Medicinæ inuentorem, dicente etiam Nasone, constituunt, haud immerito Laurum sacram fecerint dicarintq;. Parietaria, quæ à Perdicibus Perdicium quoq; dicitur, quando Perdices in ijs locis, vbi illa copiosè prouenit, vt plurimum se voluant atque oblectent: Feniculum nobilitasse credimus Serpentes: nam gustatu atque esu ipsius senectam exuere, oculorumque aciem succo eius reficere scimus, vnde ipsius vsus nobis patefactus: Tu eodem in capite addis, tales plantarum species in quaque regione à Deo creari, quales hominibus, & animalibus ibidem natis, maxime conueniant. Quod viuus testis multis documentis monstrare possem. Imo tam confidenter hoc nixus comperimento, sæpe numero probaui, ex plantarum nascentium frequentia, me fere animaduertere posse, quibus morbis populoribus nimirum ἐνδημίοις quæ libet regio subiecta est. Obseruamus hoc ipsum apud Danos, Phrysios, Hollandos, quibus Scorbutus dictus morbus frequens, istius quasi proprium medicamentũ Cochlearia scilicet copiosè prouenire. Ita vbi in paludosis locis Tamariscus natale solum agnoscit, plerumque Lienis ibidem vitijs expositi sint incolæ, quod ex lurido colore, qui intumescente cute illis efflorescit, hypochondrijsq; inflatis videre licet. Eodem modo obseruamus, quibus in pagis circa sepes in areis frequens Absynthium luxuriat (in ijsdem habitatores naturalium viscerum obstructionibus, ventriculi infirmitate suffusione bilis plurimum affectos, vt facile nisi prædictę herbæ vsu, viscerum meatus reserantur, exterfaq; bile eadem roborentur firmenturque, in Ictherum primum, paulo post in aquam intercutem exorbitent. Longius progrederer, si istorum catalogum contexere velim. Quæ eodem in capite de insitione proponis, exquisita consideratione digna sunt. Nam quod obseruasti cortices stemmatum, surculorum verticibus primum & potissimum vniri, id quotidiano vsu atq; experienria comprobatur: Hinc est quod de stemmate inserendo quam tum relinquatur parum soliciti simus dummodo cortex purgatus scissusq; cortici ita aptetur, vt fibris sese contingat. Insitionis diuersi modi sunt quæ fit scisso trunco, in ea non minus obseruari debet ista corticum adæquatio, quam quæ fit, Infoliatione, quando nimirum inter truncum & corticem surculus inseritur, imo in Infoliatione (quam alij Emplastrationem vocant) id ipsum obseruandum est: Atq; hic diligenter notandum etiamsi Columella statuat, omnem surculum omni arbori inseri posse. Ego tamen communi sententiæ hoc tribuo, quod aptissima insitio perficiatur, vbi istarum arborum cortices inter se ita vniantur, vt inter surculum inserendum & truncum cui inseri debet, ista cognatio sit, vt cortices inserendi surculi & cortici stemmatis admissarij eiusdem qualitatis, quod superficiem attinet, præferat. Sed de modo & qualitate insitionis, vbi ad te venero, quod breui fiet: tum de animalibus medicis (sic enim voco animalia quæ herbarũ vires natura monstrante docuerunt) conferemus exactius de ijs enim sæpe & multum cogito, quod facile intelliges, ex eo commentario quem de Climacterismo conscripsi. Nam vt ex herbarum foliis, floribus, earum scilicet tum etiam seminis figura ex trunco & stipite ex succi qualitate & id genus alijs haud difficile coniectari, sed docte licebit, quibus morbis, quarumq; partium affectibus herba quælibet conueniat. Quapropter hac vice latius nõ progredior, in nostrum conuentum ea dilaturus. Interea tu, vt valetudinem tuam cures, te hortor, quod eo quo præscripsi modo: haud magno negotio facies, & me vicissim ama. Raptim Dusseldorpij ex aulicis negotijs, Calendis Iulij. Anno. 1594. stilo veteri.

Hanc egregiam & opere dignam augmentationem hinc mutuatam suo loco differemus. capite 13.

Tuus Reinhardus Solenander Medicus.